Shaping

the pliability of my bedsheets

Josien de Geus

26 mei - 28 juni 2023

opening 27 mei 16:00 uur

Van 26 mei tot 28 juni exposeert visueel kunstenaar en fotograaf Josien de Geus in Galerie 44.
Op 10 mei interviewen wij haar in haar atelier in Den Haag.

Na binnenkomst staan wij oog in oog met levensgrote foto's, foto's van lakens, ateliervullend. Andere foto's zijn kleiner afgedrukt, maar op alle foto's staan lakens, in verschillende vormen en constellaties, als gedrapeerd, maar met de uitstraling van sculpturen, beeldhouwwerken. Sommige ogen bedreigend, andere vrolijk, andere weer intiem of feestelijk – zoals het leven zelf. En dat is de kern van Josiens werk, lakens zijn voor haar een symbool van het leven. Ze zijn immers voor iedereen onderdeel van het bestaan, of je nu arm of rijk bent.

Je wordt erin gewikkeld na je geboorte, je wordt ermee bedekt na je dood. Elke dag slaap je eronder, je wast ze, strijkt ze, bergt ze weer op.

Toch is het toeval dat Josien op lakens stuitte. Toen zij een tijd geleden in haar atelier naar de daar drogende was keek, raakte ze opeens gefascineerd door een laken. Ze had het over een droogrek gehangen, maar het trad opeens uit zijn routineuze lakenfunctie en nam voor haar de vorm aan van een object, een beeldhouwwerk. Het maakte zich als het ware zelfstandig, en het was alsof het zich afvroeg: Wat doe ik hier? Voor Josien hing het laken daar even absurd als het leven zelf: “Steeds opnieuw openbaarde het laken zich aan mij, alsof het iets vertelde over mijn eigen bestaan. Ik zag: zo ben ik ook. In die ruimte niet begrijpend waarom het daar is en waarom het bestaat. Het is even aandoenlijk als absurd. Zo zijn wij allen, zo is de mens”.

Josien gebruikt lakens als het ware als materiaal, als verf, ze wil ermee bouwen en er iets mee uitdrukken, al weet zij van te voren niet precies wat. Door lakens aan touwtjes op te hangen, en daarna de touwtjes één voor één door te knippen en van dat proces foto’s te maken, ontstaan beelden, waarvoor zij weliswaar het kader heeft geschapen, maar waarvan zij het resultaat niet kan voorspellen. Zij selecteert en bewerkt de foto’s, en geeft hen betekenis, zoals zij in die tijd na het opheffen van het Haagse kunstcentrum het Koorenhuis ook aan haar eigen leven weer nieuwe betekenis moest geven. Het gaat haar bij de lakens om hetzelfde als bij de mens: Wat gebeurt er als je uit je routines en bestaan valt, uit die dingen die voor jou van betekenis zijn en waarvoor jij van betekenis was? Hoe ga je om met het verlies en bouw je nieuwe betekenis op? Zo vormde Josien de lakens, en de lakens vormden haar.

De betekenis die Josien aan haar werken geeft komt tot uitdrukking in haar titels en die verraden ook enigszins hoe zij in het leven staat. Hoewel titels voor Josien persoonlijk belangrijk zijn - ze geven duiding aan haar werken - wil zij de meerduidigheid ervan hiermee niet inperken. Integendeel. Ze vindt het juist spannend dat iedereen andere associaties heeft bij haar werken.

Hoewel Josien van jongs af aan heel graag fotografeerde en al op de middelbare school foto's afdrukte, was het een lange weg totdat ze daar terecht kwam, waar ze zich thuis voelt. Na het gymnasium studeerde ze eerst Frans, vervolgens pedagogiek en ergotherapie. Daarna bezocht ze één jaar lang de Vrije Academie en volgde ze aansluitend de beeldhouwopleiding aan de Koninklijke Academie, compleet met modeltekenen en model boetseren. Pas tijdens die studie ontdekte ze dat ze wilde fotograferen. In 2020 studeerde ze af aan de Fotoacademie in Amsterdam.

Josien is vol ideeën. Toen ze eenmaal de fotografie ontdekt had, combineerde ze die met allerlei andere kunstvormen. Ze laat ons mappen zien met foto's, die zij bijvoorbeeld heeft gecombineerd met tekeningen, of animaties: prachtig werk, het meeste in zwart-wit. Bijzonder aan haar laken-project vindt ze zelf dat ze hiermee steeds dichter terugkomt bij dat waar het aanvankelijk is begonnen: het ruimtelijke. Ze maakt inmiddels ook weer kleine foto-objecten, is begonnen met boetseren en overweegt zelfs sommige foto's weer om te zetten naar een ruimtelijk beeld.

Josien heeft nog veel toekomstplannen. Ze wil gaan experimenteren met kleur, ze zou een nieuw project willen beginnen naar aanleiding van foto's uit haar kindertijd in Afrika, meer zoals een documentair fotograaf dat zou doen.
In de Galerie exposeert Josien haar levensgrote foto's van lakenconstellaties, maar ook kleinere foto's, foto-objecten en een doorlopende animatie die daarop gebaseerd is op het laken-project. Voor wie deze fascinerende werken in zijn huiskamer wil ophangen – ze kunnen ook kleiner worden afgedrukt.

Hetty Burgers, mei 2023